doorgaan, spreekt de Heere, die te Zion vuur en te Jerusalem een oven heeft." Hier is alzoo sprake van een plaatselijke epidemie die onder het leger van Sanherib uitbrak, zonder dat ons omtrent den aard van die epidemie iets naders wordt medegedeeld. Maar het feit bleef, dat door een daad niet van menschen, maar door een machtig doen van Gods zijde het dreigend gevaar van Jerusalem werd afgewend. Straks onder Babels tyrannie en geweld zou Jerusalem ondergaan, maar tusschen Israel en Juda zou dit verschil historisch zich afteekenen, dat wel het afgevallen Samaria, maar niet het op Sion nog altoos heilige Jerusalem voor Assyrie bezweek. Het is een zoo veel zeggend historisch feit, dat ten slotte Ninive voor Babel onder deed, zoo dat Babel toch de Heidensche hoofdmacht bleek te zijn, en dat nu wel Samaria door Assyrië kon overweldigd worden, maar Jerusalem niet. Was in Babel de hoogste macht der volken aan het woord gekomen, zoodat Babels vorst geheel het Assyrische rijk te neer wierp, eerst door dat Babel zou dan ook Jerusalem vallen. Samaria daarentegen als het mindere rijk viel voor Assyrie, maar voor de poorten van Jerusalem werd Assyrie's leger zoo geweldig aangegrepen, dat Sanherib straks met schande aftrok. Met deze tegenstelling moet gerekend worden. In heel de heilige historie rekent Assyrie te nauwernood mede. De groote tegenpool tegen het heilig Sion lag in Babel. Zoo was reeds voorheen de profetie uitgegaan, en nu is dit het opmerkelijkst dat Jesaia het middel in Gods hand is geweest, om op het gewichtig moment, toen dit tot beslissing zou komen, Hizkia tegen Sanherib te sterken. Jesaia is toch in Gods hand het instrument geweest, om Hizkia staande te doen blijven. Aan Jesaia was van Godswege geopenbaard, hoe de uitgang van dezen eersten strijd zou zijn, en zelf is hij geroepen geweest, om door zijn profetie, vermaan en beleid Hizkia en zijn raadslieden te steunen. Zeker, Sanheribs leger bezweek onder een ontzettende epidemie, maar dat Hizkia met zijn volk op dat beslissende oogenblik stand hield, was zichtbaar de vrucht van Jesaia's optreden, en dat Jesaia aldus kon optreden, en zulks kon uitwerken, was de vrucht van wat God in hem wrocht.

Dr. A. K.

„Ieder man van zijn werk".

> Derhalve kwamen alle wijzen, die al het werk des heiligdoms maakten; ieder man van zijn werk, hetwelk zij maakten.
> Exodus 36 : 4.

Bij den bouw van den Tabernakel, onder leiding van Bezaleel en Aholiab, is het, of men van de vakorganisatie leest. »Ieder man, zoo heet het, stond voor het bepaalde werk, dat *hij* te maken had.« Het was niet maar een zekere schare van ambachtslieden die toetraden, om onder Bezaleel als architect, den Tabernakel in gereedheid te brengen, doch voor alle werk, dat aan den Tabernakel te doen was, trad *een man van 't vak* op. Sterker nog, die vakman voor elk werk dat te maken was, vertoonde iets geniaals. Het was toch God die hem voor dit bijzondere werk »wijsheid in zijn hart had gegeven« (zie vs. 12).

Dit wil niet zeggen, dat er een wonder was geschied, en het mag niet zóó verstaan alsof heel gewone mannen, die in niets geoefend waren, nu plotseling als smeden, timmerlieden, behangers, slotemakers enz. optraden. Dat zou niet overeenkomen met het leven dat de Israelieten dusver in Egypte hadden geleid. Mozes zelf was opgevoed »in alle wijsheid der Egyptenaren«, en zoo nu ook waren er speciale Joden, die de één dit, een ander dat vak in het kunst- en ambachtsbedrijf van de Egyptenaren geleerd hadden.

Maar ook zoo toch blijft er tusschen vakman en vakman zeer aanmerkelijk verschil bestaan. Er zijn er die nu ja van hun vak geleerd hebben wat alle vaklieden er van wisten, maar meer dan ook niet. Doch ook zijn er gemeenlijk onder de mannen van elk vak zeer enkelen, die iets geniaals hebben, die boven de anderen staan, en wat te maken is veel keuriger en juister bezorgen, dan de groote hoop 't zou gedaan hebben.

Zulke geniaal aangelegde bouwlieden nu, zegt ons Exodus XXXVI, waren er ook destijds onder de Ismelieten in de woestijn. Mannen, »die wijs van hart waren en in wier hart God wijsheid gegeven had«. Ja, meer nog, die God bewoog dat ze zich aanmeldden, om voor dien bouw van dien Tabernakel zich beschikbaar te stellen.

Die geniaal aangelegde en door Gods Geest bewerkte mannen boden zich nu bij Bezaleel en Aholiab aan, en het zijn deze »mannen van het volk«, die onder de leiding dezer geniale architecten het kunstwerk van den Tabernakel geleverd hebben.

Drieërlei werd alzoo in deze mannen gevonden: 1°. dat ze mannen van 't vak waren; 2°. dat ze in hun vak uitmuntten door iets geniaals dat God in hun hart had gelegd; en 3°. dat 's Heeren Geest hen aandreef, om zich voor dit heerlijke werk beschikbaar te stellen.

Steeds ook nog ons ideaal!

Niet zijn eere er in stellen, om, zooals men 't noemt, »mannetje van alles« te zijn. Wel »van alle markten thuis«, mits dan in zijn eigen vak. De veeboer met zijn vee, de landbouwer met zijn graansoorten, de smid met zijn ijzergereedschap. Onze gaven en talenten zijn zoo beperkt. Alleen wie op een eigen vak zijn krachten saamtrekt, wordt er meester in. En het mag een gelnk heeten, dat men ook in onze dagen dit zooveel beter begint te verstaan, en zich daarom in vak-organisatien saamtrekt. Juist dat is het wat men langen tijd te zeer verwaarloosde. Daarom kwam men niet vooruit. Wie jacht op alles maakte, keerde platzak thuis. De jager in het vak bepaalt zich tot een soort wild, en zijns is de rijke vangst.

Toch is dit bij zijn vak blijven niet *genoeg*. Immers alle ding ging van Gods Schepping uit. Het komt er alzoo op aan, of God er ons wijsheid voor in 't hart geeft, of we, gewapend met die van God verkregen wijsheid, er ons met alle kracht op toeleggen, en er ons voor inspannen, ja, meer nog of we afgaan op wat er geniaals in ons volk uitkomt, en of we zoo gezegd kunnen worden, op alle manier in ons vak thuis en gekonnijt te zijn.

Vakorganisatie, om milder toon mag ook, maar staat veel lager. Dat doelt alleen op eigen voordeel en egoïsme speelt er als drijfveer in. En daarom hooger mikt alleen zulk een organisatie die er op uit is, om al wat God in 't volk als doel en middel gelegd heeft, op het rijkst, Hem ter eere, te doen opbloeien.

Doch zelfs daarmee zijn we er nog niet.

Zal 't goed zijn, dan moet ook de keuze van ons vak onder hooger leiding toegegaan. Dat kan zijn omdat het van vader op zoon overgaat. Het kan wezen omdat we er van kindsbeen af ons heengetrokken gevoelden. Of het kan ook wezen, dat we, er aan gezet, boven verwachting er in slaagden, en zoo voelden, dat 't ons was aangewezen. En zoo opgevat heeft elk vak zijn bekoring, en is elk vak het waard om er zijn talenten en zijn krachten aan te wijden. Doch altijd hooger op willen gaan, om premier of onderwijzer te willen worden, verraadt volstrekt niet altoos een heilige aandrift. Ook zulk een verlangen kan ons door God zijn ingegeven. En de historie weet hoeveel rijke aanwinst zulks aan kerk en school bracht. Alleen maar, de idee moet er uit, alsof alleen daarin de eere Gods ware te dienen. Geen vak is er of God riep 't tot aanzijn. God riep den landman op voor akker en weide, maar zoo ook den smid voor het ijzer in de groeve. En in elk vak is God groot te maken.

Slechts tegen één gevaar zult ge op uw hoede zijn.

Ieder in zijn vak is de van God bestelde orde, altoos echter zóó, dat de man niet *alleen voor zijn vak zij*.

Een horlogemaker die met loep en stift toovert, is kostelijk, maar hij mag in dit zijn vak niet opgaan. Hij moet ook vader in zijn gezin, een leidend man voor zijn vrouw zijn, hij moet den heiligen regel verstaan, hoe om te gaan met zijn onderhoorigen.

Ja, zelfs buitenshuis roepen hem de gemeene levensplichten. Waar hulp voor ongelukkigen noodig is, moet ook hij zijn penninkske offeren of zijn reddende hand toesteken. Waar voor menschelijke belangen geijverd wordt, mag ook zijn stem niet ontbreken. Kwaad in de Maatschappij moet ook hij helpen bestrijden. In zijn kerk moet hij een meelevend lid zijn. Den geest van opstand en revolutie moet hij helpen beweren. Kortom, naast de belangen van *zijn vak* liggen de algemeene belangen, de gemeenschappelijke nooden, voor wat wacht op aller warme belangstelling. Vakman zult ge zijn, maar tegelijk mensch en Christen, en dat menschelijke en Christelijke zult ge ook in uw vakarbeid laten doordringen en ten slotte laten heerschen.

Eerst waar die twee samen gaan, en deugdelijk in elkander sluiten, komt de toestand dien God wil, dat onder ons zal gevonden worden.

Niet als vakman een geniaal architect, en thuis een verwaarloozer van uw kinderen. Niet een smid die met zijn hamer op 't aanbeeld toovert, maar van zijn kerk een dood lid is. Veeleer bestaat de heilige levenskunst juist hierin, dat beide in u gevonden wordt. Niet een vrome Christen maar die zijn winkel verloopen laat en in zijn vak niet vooruit komt. Wel zien, maar doof zijn, of hooren maar blind wezen. De vorming voor uw vak en de algemeene rijping van uw geest moeten steeds hand aan hand gaan.

Ja, sterker nog.

Ge moet niet maar knap in uw vak, en daarnaast vroom in heel uw optreden zijn, maar deze twee moeten als twee takken van eenzelfden boom zijn.

Om Gods wille knap in uw vak, en als geestelijk vakman tegelijk knap in den dienst des Heeren moet ge zijn.

Dat wil zeggen, ook in uw algemeen menschelijk doen, ook in uw philantrophie, ook in uw ijver voor de algemeen menschelijke belangen, moet een ieder zijn eigen vak kennen, en mag niet een ieder zelf alles overhoop willen halen.

De één zal de man zijn voor de missie, de ander de gave hebben voor de armverzorging, een derde kracht voor drankbestrijding. En daarom beide altoos saam. Geestelijk als vakman, en vakman in het geestelijke evenzoo.

DR. A. K.

Amsterdam, 28 April 1916.

Hoe droef in sommige Kerken de toestand is tengevolge van het tekort aan predikanten, kan wel het best blijken uit hetgeen ons onlangs gemeld werd uit den Briel.

Gedurende een geheel jaar had deze gemeente, die ongeveer 175 leden telt, slechts 14 Zondagen het voorrecht gehad een predikant voor haar te zien optreden, 9 maal een geheelen Zondag, 5 keer alleen des Zondagsnamiddags. Het Avondmaal was er al dien tijd slechts twee maal bediend geworden. En al was de gemeente nog een enkele maal geholpen door een candidaat of door een oefenaar, die optrad om een stichtelijk woord te spreken, meestal had men zich moeten behelpen met preeklezen, zelfs op de Christelijke feestdagen.

Dat zulk een voortdurend gemis van de bediening des Woords op den geestelijken toestand der gemeente zeer nadeelig werken moet, spreekt wel van zelf. Wat het zonnelicht is voor de planten, is de bediening des Woords voor de gemeente. Sluit een plant in den kelder op, waar het zonnelicht niet kan doordringen, en ge krijgt ziekelijke planten, met ijle, bleeke stengels, waar geen bloem aan ontluiken wil. En precies zoo gaat het ook met een gemeente, die voortdurend verstoken is van de regelmatige bediening des Woords. Het geestelijk leven gaat dan kwijnen; allerlei ziekelijke verschijnselen doen zich voor, en wanneer niet tijdig hulp wordt geboden, dreigt zulk een gemeente zelfs te versterven.

Te meer dringt daarom de vraag, of, wanneer een bepaalde classis zoo zeer van predikanten ontbloot wordt, dat ze geen voldoende hulp meer bieden kan aan de vacante kerken in haar ressort, de naburige classes dan niet verplicht zijn haar de helpende hand te bieden, door althans enkele Zondagen haar predikanten haar af te staan. Naar onze correspondent ons meedeelt, zou bij de splitsing van Zuid-Holland in twee particuliere Synodes, waardoor sommige classes in meerdere moeilijkheid kwamen om de vacante kerken te voorzien van bediening des Woords, met name aan de Classis den Briel de toezegging zijn gedaan, dat de andere classes haar zooveel mogelijk te hulp zouden komen, maar is aan die belofte dusver nog niet voldaan. In hoeverre deze mededeeling juist is, kunnen we niet beoordeelen, maar ook afgezien van zulk een belofte, die in dit speciale geval gedaan zou zijn, volgt het uit den aard van het Kerkverband zelf, dat waar een Kerk lijdt, de andere Kerken haar te hulp moeten komen, en die plicht geldt niet alleen voor de Kerken uit de eigen classis, maar evenzeer, wanneer deze onmachtig zijn, voor de kerken uit de naburige classes. En waar dit geval zich wel niet alleen in den Briel, maar ook elders zal voordoen, is het daarom wel goed op dezen plicht tot hulpbetoon onze Kerken te wijzen.

Toch blijft de hoofdzaak natuurlijk, dat er gezorgd wordt voor het uitzenden van meerdere dienaren des Woords. En daartoe kunnen de Kerken zelf het meest medewerken door financieelen steun te bieden aan degenen, die voor het ambt van predikant worden opgeleid. Het plan, dat men onder de ingezonden stukken in ons blad vindt aanbevolen, om een algemeen studiefonds op te richten, waarvan alle leden der Gereformeerde Kerken lid zouden moeten worden, achten we echter niet aanbevelenswaardig. Vooreerst, omdat er reeds verschillende studiefondsen bestaan en het veel beter is deze bestaande studiefondsen te helpen, dan weer een nieuw studiefonds op te richten. En in de tweede plaats, omdat het vooral de roeping is van de *Kerken zelve*, gelijk onze Kerkenorde zegt, om te zorgen, dat er studenten in de Theologie onderhouden worden. Niet een nieuwe kas, maar veeleer vermeerderde offervaardigheid der Kerken is het middel om in den nood van predikanten te voorzien.

Secte en Secteschoolen.

Hoewel het *Handelsblad* verklaart ons bezwaar tegen de aanduiding der christelijke scholen als *secteschoolen* niet te kunnen deelen en daarbij een verklaring van den naam secte geeft, die alleen toont, hoe slecht de redacties onzer liberale bladen met de kerkelijke terminologie op de hoogte zijn, is het toch bereid de geincrimineerde uitdrukking, die niet alleen door ons, maar ook door andere Christelijke persorganen gewraakt werd, voortaan achterwege te laten. Een bereidwilligheid, waarvoor we haar redactie dankbaar zijn. Nu we wat de Schoolquaestie betreft, op weg zijn naar bevrediging, dient over en weer alles vermeden, wat, om Huygens beeldspraak over te nemen, de roof van 't oude zeer weer zou openkrabben.

Wanneer het *Handelsblad* voorts zijdelings er ons een verwijt van maakt, dat we wel zout legden op dit »titulatuurslakje«, maar niet op den zakelijken inhoud van zijn artikelenreeks ingingen, dan geven we gaarne de verklaring, dat dit niet geschiedde uit mindere waardeering voor de zakelijke critiek, door het *Handelsblad* op de voorstellen der pacificatiecommissie uitgebracht, maar alleen omdat deze critiek zich bewoog op het terrein der practische politiek, waarop een *kerkelijk* weekblad niet als adviseur behoort op te treden.

Laat ons ten slotte hieraan mogen toevoegen, naar aanleiding van een zeer welwillende opmerking ons gemaakt door den heer J. N. Voorhoeve te 's-Gravenhage, den bekenden voorstander van het »Darbisme« in ons land, dat het ons zeker niet onbekend is, dat het Darbisme zijn oorsprong juist daaraan dankt, dat het tegen de verdeeldheid en splitsing der Kerk in kerken en sekten met nadruk opkomt, de eenheid van alle ware geloovigen wil handhaven, van een bijzondere geloofsbelijdenis daarom niet wil weten en leden van alle Kerken, mits ze maar broeders in Christus zijn, aan het Avondmaal toelaat. We begrijpen daarom, volkomen goed, dat de heer Voorhoeve het onaangenaam vond, dat we in het bedoelde artikel den naam secte ook op het »Darbisme«, dat juist zoo ruim van standpunt is, toepasten. Toch houde de heer Voorhoeve ons tweeërlei opmerking ten goede. Vooreerst, dat het »Darbisme« zelf geen oogenblik aarzelt *alle bestaande Kerken* zonder eenig onderscheid als *secten* te brandmerken, d.w.z. als ontaardingen en verbasteringen van wat de Christelijke Kerk eigendijk had moeten zijn. Het »Darbisme« moet het daarom niet al te euvel duiden, wanneer deze Kerken op haar beurt verklaren, dat het Darbisme zelf een »secte« is. Want, en dat is onze tweede opmerking, het »Darbisme« moge theoretisch tegen de verdeeldheid der Christelijke Kerk in verschillende kerken en secten opkomen en dwepen met het ideaal van de eenheid der broeders, practisch heeft het niet anders gedaan dan het aantal bestaande kerken en sekten met nog één te vermeerderen. Het verwerpt de *Kerkvorm*, maar kon evenmin als eenige Christelijke gemeente buiten een kerkelijke organisatie leven, het houdt er wel degelijk een geloofsbelijdenis op na, ook al is deze niet nadrukkelijk in een formule neergelegd; het oefent tucht, wat zonder een kerkelijk instituut ondenkbaar is, en al wil het van vaste ambtsdragers niet weten, het heeft toch »voorgangers", »huisbezoekers" en »armverzorgers." Zoo komt datgene wat het Darbisme in de geïnstitueerde kerken als zondig bestrijdt, langs een achterdeur toch naar binnen, alleen onder ietwat andere namen en vormen. Al kunnen we daarom den naam »sekte« niet terugnemen, toch willen we gaarne hieraan toevoegen, dat dit niet bedoeld is in den zin van »enghartig sectarisme.« Er ligt aan het Darbisme een ideaal ten grondslag, dat, al kan het naar onze overtuiging in deze bedeeling niet gerealiseerd worden, toch elk hart, dat voor de gemeenschap der heiligen voelt, blijft toespreken. En evenzeer erkennen we gaarne, dat het Darbisme steeds met gloed en bezieling is opgekomen voor het gezag van de Heilige Schrift en vasthoudt aan de groote waarheden door God in Zijn Woord ons geopenbaard, al misleidt het »Darbisme« natuurlijk zich zelf, wanneer het daarom meent, dat het geen aparte geloofsbelijdenis heeft, maar alleen aanneemt, wat Gods Woord ons leert. Want het »Darbisme« houdt er wel degelijk een eigenaardige dogmatische opvatting op na, zoowel omtrent de »kerk« als omtrent de »wederkomst van Christus«, waardoor het zich onderscheidt van de geloofsovertuiging der andere kerken, een opvatting die naar onze overtuiging niet aan de Schrift ontleend is of daarin althans geen genoegzamen grond vindt. Verder op dit vraagstuk in te gaan, zou thans geen zin hebben. We wilden alleen kort rechtvaardigen, waarom we onder de voorbeelden van wat men gemeenlijk onder een secte verstaat ook het Darbisme opnoemden.

Ons Congres voor Gereformeerde Evangelisatie.

Het Congres voor Gereformeerde Evangelisatie, dat de volgende week 3 Mei te Rotterdam zal gehouden worden, belooft wederom zeer belangrijk te worden. De fout van overlading, die het voorgaande Congres aankleefde, is vermeden geworden. Er is gezorgd, dat nieuwe sprekers werden uitgenoodigd, zoodat de voorlichting weer eens van andere personen zal uitgaan. En de onderwerpen, die behandeld zullen worden, verdienen zeker de aandacht. We twijfelen dan ook niet, of de opkomst zal talrijk zijn en de vrucht van de discussies zal heel onze Kerk ten goede komen.

Toch is de opmerking ons gemaakt, en we achten haar te zeer van belang om deze vraag niet openlijk te bespreken, of het Comité, dat de voorbeiding in handen had, wel juist handelde met ook de Gereformeerde Jongelingsvereenigingen uit te noodigen om zich door afgevaardigden op dit Congres te doen vertegenwoordigen. Dat het Comité alle Gereformeerde Kerkeraden en alle Corporaties in den boezem der Gereformeerde Kerken, »die *aan den arbeid van het verlorene* zich wijden«, tot deelneming uitgenoodigd, sprak van zelf, waar dit Congres een congres voor Gereformeerde Evangelisatie is, en evangelisatie altoos ten doel heeft, wat verloren dreigt te gaan of afzwierf van de Kerk, te redden en te behouden. Maar onze Gereformeerde Jongelingsvereenigingen hebben dit doel niet, en het is juist het eigenaardige standpunt door onze Gereformeerde Jongelingsvereenigingen van meet af ingenomen, een standpunt ook door ons van harte toegejuicht, dat haar doel was »niet om te evangeliseeren en inwendige zending te drijven«, maar »om jongelingen te vormen tot welbewuste Calvinisten, die toegerust zijn tot de taak, welke het Calvinisme hun op den mannelijken leeftijd zal opleggen«. Dit eigenaardig karakter, waardoor onze Gereformeerde Jongelingsvereenigingen zich principieel onderscheiden van het Nederlandsche Jongelingsverbond, zou in gevaar komen uitgewischt te worden, wanneer onze Jongelingsvereenigingen toch officieel deel gingen nemen aan een congres waarvan het doel juist is de evangelisatie.

De kinderen des Verbonds.

XXXI.

In den diepsten grond gaat het pleit bij den kinderdoop dus om de vraag, of schuld en genade afhangen van onze wilsdaad, dan wel van de beschikking God over ons. Het is de oloude strijd, die reeds van de dagen van Augustinus en Pelagius af in de Christelijke Kerk gestreden is geworden en waarbij Augustinus juist als hoofdargument tegen Pelagius zich steeds op den kinderdoop heeft beroepen. Indien we tegenover God den Heere alleen schuldig staan door *onze dadelijke zonden*, d. w. z. door de zonden die wij willens hebben begaan, dan zijn onze kleine kinderen onnoozel en onschuldig, want zulke zonden hebben ze niet begaan; en het zou dan metterdaad een dwaasheid wezen hun den doop te bedienen, die immers de afwassching der zonden ons verzegelt. Want waar geen zonde is, kan ook van geen afwassching der zonde sprake zijn. En evenzoo, wanneer het ontvangen van de genade van Christus afhankelijk is *van onze wilsdaad*, dat wil zeggen van ons dadelijk geloof en onze dadelijke bekeering, dan kunnen onze kinderkens al evenmin aan de genade deel hebben, want ze kunnen nog met gelooven en zich bekeeren, en het teeken en zegel van de genade van Christus zou hun dan niet mogen geschonken worden.

Nu behoeft op het vraagstuk van de erfzonde thans niet dieper te worden ingegaan, omdat de tegenwoordige Baptisten het feit der erfzonde niet ontkennen, en ook in onze eigen kringen, wanneer er over den kinderdoop gestreden wordt, die strijd niet loopt over het »in zonde ontvangen en geboren« onzer kinderen, maar wel over de vraag, in hoeverre zij deel kunnen hebben aan de genade van Christus. Vandaar dat we in ons vorig artikel er op wezen, hoe de Christelijke Kerk — niet alleen de Gereformeerde Kerk doet dit, maar evenzeer de Roomsche Kerk in haar Catechismus — tot handhaving van het goed recht van den kinderdoop zich steeds beroepen heeft op hetgeen de Apostel Paulus in Romeinen V ons leert aangaande de toerekening van Adams schuld en van de gerechtigheid van Christus. Wat de toerekening van Adam's schuld betreft, gaat de Apostel uit van feit, dat de *dood*, die de bezoldiging der zonde is, van Adam af over alle menschen zonder onderscheid, kleinen en grooten, geheerscht heeft. Dat kan niet een straf wezen voor hun eigen zonden, want de dood heeft ook geheerscht, zegt de Apostel, over hen, die niet gezondigd hebben in de gelijkheid der overtreding van Adam. Daarom wijst de Apostel er op, dat de oorzaak van dit beerschen van den dood over al Adam's nakomelingen, dus ook over de kleine kinderkens, daarin ligt, dat door de eene ongehoorzaamheid van Adam alle menschen tot zondaars *zijn gesteld* geworden en de schuld over hen gekomen is tot verdoemenis. Wanneer de Apostel nu terstond daarop volgen laat, dat evenzoo als de schuld van Adam's ongehoorzaamheid aan alle menschen is toegerekend tot verdoemenis, zoo ook door de gehoorzaamheid van Christus velen tot rechtvaardigen *gesteld zijn geworden* en de genade over allen komt tot rechtvaardigmaking des levens, dan blijkt daaruit, dat ook deze rechtvaardigmaking niet afhangt van onze wilsdaad, maar van de beschikking Gods over ons, en volgt uit den parallel, dien Paulus hier tusschen Adam en Christus trekt, dat deze genade evenzeer als de schuld van Adam ook aan onze kinderen geschonken wordt. Dat is het wat ons Doopsformulier daarom als den eersten grond voor den kinderdoop aangeeft, dat »gelijk onze kinderen zonder hun weten der verdoemenis in Adam deelachtig worden, ze alzoo ook in Christus tot genade worden aangenomen.« Er is hier dus geen sprake van een »aanbieden« van de genade van Christus aan onze kinderen, gelijk men wel gezegd heeft, op voorwaarde, dat zij later tot geloof en bekeering komen. Evenals de schuld van Adam onzen kinderen niet aangeboden, maar *toegerekend* wordt, zoo wordt ook de gerechtigheid van Christus hun niet »aangeboden", maar geschonken. Zelfs zegt ons Doopsformulier niet, dat de grond van den doop is, dat ook kinderen in genade *kunnen* aangenomen worden, maar dat zij in genade aangenomen *zijn*. Iets wat onze Geloofsbelijdenis nog nader aanduidt door te zeggen, dat Christus zijn bloed voor onze kinderen *vergoten heeft* niet minder dan voor de volwassenen.

Waarin nu deze genade bestaat, die aan onze kinderen geschonken wordt, is een vraag, die we later zullen bespreken. Thans hebben we na te gaan, welke gronden onze Gereformeerde Kerk nog verder voor den kinderdoop heeft aangegeven. En dan zij in de tweede plaats gewezen op het *verbond*, dat God de Heere niet alleen met ons, maar ook met onze kinderen heeft opgericht. Zooals ook ons Doopsformulier in de tweede plaats ons wijst op de belofte Gods aan Abraham den vader der geloovigen gedaan, dat Hij onze God en de God van ons zaad zal wezen.

Om de beteekenis dezer belofte beter te verstaan, dient ook hier te worden uitgegaan van de tegenstelling tusschen Adam en Christus, of wil men tusschen het verbond der werken en het verbond der genade.

Op de vraag, hoe het komt, dat de schuld van Adam's zonde aan onze kinderen wordt toegerekend, heeft onze Gereformeerde Kerk steeds geantwoord door te verwijzen naar het *verbond*, dat God de Heere met Adam in het Paradijs had opgericht en dat niet alleen Adam, maar ook zijn kinderen gold. Wel wordt in het Paradijsverhaal zelf van dit verbond niet met zooveele woorden gesproken, en wordt nog veel minder gezegd, dat dit verbond ook de kinderen omvatte, die uit Adam zouden geboren worden, maar hetgeen de Apostel Paulus in Romeinen V leert, stelt de zaak zelf buiten twijfel. Immers wanneer de Apostel Adam en Christus hier tegenover elkander stelt als degenen, wier daad beslist heeft over het lot der geheele menschheid, dan kan dit alleen, omdat beiden niet gewone menschen waren, niet individuen, maar een gansch bijzondere positie innamen, omdat zij door God waren gesteld tot *hoofd der menschheid*. Adam is het eerste hoofd der menschheid, en het verbond dat God de Heere met hem sluit, geldt daarom niet alleen voor hem als persoon, maar ook voor zijn zaad. Ware Adam in dit verbond staande gebleven, dan zou niet alleen hijzelf, maar ook zijn nakomelingschap door dit verbond zalig zijn geworden. Maar nu Adam dit verbond overtreden en verbroken heeft, komt de schuld daarom over alle kinderen, die uit hem geboren zullen worden, tot verdoemenis. Dat onze kinderen tot »zondaars zijn gesteld geworden« is dus aan dit verbond der werken te wijten.

En evenzoo is het nu ook met het verbond der genade, dat God de Heere uit louter barmhartigheid in Christus als tweeden Adam, of wil men als tweede hoofd der menschheid, met ons heeft opgericht. Zeker is er verschil, in zooverre we naar den vleesche uit Adam afstammen en als zijn nakomelingen de schuld van Adam's zonde dragen, terwijl van zulk een afstamming naar den vleesche uit Christus, het tweede hoofd der menschheid, natuurlijk geen sprake kan zijn. Maar dit neemt niet weg, dat God de Heere ook in dit genadeverbond toch de ordinantie handhaaft van het: gij en *uw zaad*.

Reeds in de Paradijsbelofte, we hebben hier vroeger al op gewezen, lag dit opgesloten, want als God de Heere tot de slang zegt: Ik zal vijandschap zetten tusschen u en deze vrouw en tusschen uw zaad en *haar zaad*, dan verklaart God de Heere door deze belofte, dat Hij niet alleen de vrouw, die door Satan verleid is geworden, redden zal, maar ook het *zaad*